

vilde blive gjort politiske Hensyn gjældende. Naar Flertallet har gjort denne Bemærkning, er den grundet paa, at den hidtil flete Fordeling til Højskolerne ikke har været forstaaelig for Folk; man har ikke kunnet forstaa Fordelingen, medmindre man gik ud fra, at politiske Hensyn have været ganske overordentlig bestemmende for Ministeren. Gjennemgaar man nemlig Listen over Fordelingen — jeg har ikke den sidste officielle ved Haanden, men en af de nærmest foregaaende — saa vil det strax falde i Øinene, at der er enkelte Skoler, som have modtaget et forholdsvis meget større Tilskud end største Parten af de andre, og saa vidt man har kunnet faae at vide, er det aldeles ikke begrundet i, enten at disse Skoler have flere eller bedre Lærere, eller at de have flere Elever end de, der have faaet langt mindre Tilskud, ja det er ikke saa sjældent, at der er nogle af dem, der har faaet de største Tilskud, der har ganske saa Elever. Naar der overhovedet skulde være Tale om en retfærdig Fordeling, synes det efter almindelig Opfattelse, at Hensynet til Elevertallet maa have en ganske væsentlig Betydning. Ved at undersøge Forholdene lidt nærmere, er det derhos faldet i Øinene, at disse, som saaledes modtage et meget større Tilskud end andre Skoler, i Reglen have Lærere eller Forstandere, som dele Ministerens eller Ministeriets politiske Opfattelse, og det ligger da ganske nær for Folk at komme til at tro, at Ministeriet, her Kirkeministeren, benytter sin Stilling som Minister til at tilspøle politiske Modstandere den Fortræd, han er i Stand til at gjøre, samtidig med at han paa en utilbørlig Maade søger at belønne dem, som ere hans politiske Venner. Det er aabenbart meget uheldigt, at en saadan Opfattelse kan gjøre sig gjældende. Naar jeg har fremdraget det, og naar det er kommet ind i Betænkningen, er det for at give Ministeren Leilighed til at bringe en bedre Forstaaelse til Stede, end den sidste Fordeling har givet Anledning til. Men det er ikke blot dette. Foruden denne Fordeling af Tilskudene til Højskolerne, som i mange Maader er uforstaaelig, er det jo en bekendt Sag, at der er adskillige Højskoler, til hvilke der er nægtet Understøttelse, baade direkte Understøttelse til selve Højskolen og Understøttelse til fattige Elever. Og i dette Forhold har saa vidt mig bekendt Ministeren i Reglen slet ikke lagt noget Dølgmaal paa, at her var det udelukkende politiske Hensyn, der var det Bestemmende for ham. Disse politiske Hensyn have været noget forskjelligte. Nogle Højskoler ere blevne udelukkede, fordi Forstan-

deren f. Ex. var Medlem af en Riffelforening. Det er nu slet ikke min Mening her at ville gaa nærmere ind paa Drøftelsen af disse Foreninger, heller ikke paa Drøftelsen af de ubetænksomme Udtalelser, der kunne være faldne her og der. Mig bekendt er der ikke kommet nogen saadan Udtalelse fra en eneste af de Højskolelærere, hvem Tilskudet er nægtet, men saa Meget maa dog erkjendes ogsaa af Ministeren, at det er Lovligt bestaaende Foreninger, som Regjeringen ikke har gjort det mindste Forsøg paa at forhøje. Og naar det er saaledes, og de af Mange — fra først af ogsaa af Højreside — bleve ansete for gode Foreninger, der havde et meget godt Formaal, nemlig det, at Landets Sønnen kunde blive forsynede med Vaaben, naar de altsaa ere Lovlige Foreninger, som have Ret til at bestaa i Følge Grundloven, skulde jeg mene, at den høitæredede Minister kunde gaa ind paa den Betragtning; at det ikke kommer sig, fordi man nu er personlig imod dette, saa at benytte sin Stilling som Minister til at gjøre dem Stude paa et helt andet Omraade. Andre ere blevne nægtede Understøttelse, fordi de f. Ex. have nægtet at betale Stat. Jeg skulde mene, at det var en saa politisk Betragtning som vel muligt. Ministeren veed jo meget godt, at disse Højskolelærere ingenlunde ere ene med den Opfattelse, at der skulde være noget Galt i at betale Stat, men at tværtimod den største Del af Befolkningen har ment det, at det har været lært ved Universitetet, og at denne Opfattelse af vor Grundlov, at Skatterne ikke maatte opkræves, og altsaa heller ikke burde erlægges, forinden Finantsloven er vedtaget, har været den, som Alle have anset for politisk Børnelærdom, indtil den nuværende Regjering's Tid, men naar saa Ministeren, for at straffe de Paagjældende, benytter sin Sær-opfattelse af denne Sag til at straffe dem, der have en anden Mening end han, synes jeg ikke, det er sømmeligt. Andre Højskolelærere ere nægtede Understøttelse, fordi de f. Ex. ere komne i Process med et af Ministeriets Medlemmer, Ministeriets Chef. Hvad vedkommer det dog Undervisningen paa Højskolerne? Der er ikke blevet anset over, at Undervisningen er slettere nu end for nogle Aar siden, da de modtog Understøttelse, eller at der er slet nogensomhelst Forandring, som har forringet Skolernes Værdi som Skoler. Der er ikke gjort nogensomhelst Betragtning gjældende af den Natur. Det er altsaa rent politiske Hensyn; Ministeren benytter sig af sin Stilling til at komme politiske Modstandere til Livs. Andre Højskoler er nægtede Understøttelse